

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ У ВІДДІЛЕННЯХ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ

підготовки Магістра

Луцьк – 2026

**Силабус освітнього компонента «Фізична терапія у відділеннях інтенсивної терапії»
підготовки Магістра**

Розробник: Мельничук Вікторія Олегівна, старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Усова О.В.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 6 від 21 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, I7 Терапія та реабілітація, I7.01 Фізична терапія Фізична терапія, Магістр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання: 2-й
		Семестр: 2-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год.
		Практичні – 14 год.
		Консультації – 8 год.
		Самостійна робота – 88 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

ППП Мельничук Вікторія Олегівна

Посада: старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація: (0987515099; Melnychuk.Viktorii@vnu.edu.ua)

Дні занять: заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Фізична терапія у відділеннях інтенсивної терапії» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти магістерського рівня. Вибірковий освітній компонент спрямований на формування у здобувачів освіти спеціалізованих знань і практичних навичок щодо оцінювання, планування та реалізації програм фізичної терапії у пацієнтів у критичних станах. Курс інтегрує знання з клінічної медицини, фізіології, патології, фізичної терапії та ерготерапії й орієнтований на безпечне та доказове втручання у відділеннях інтенсивної терапії (ВІТ). Особлива увага приділяється ранній мобілізації, профілактиці ускладнень, дихальній терапії, моніторингу життєвих показників, міждисциплінарній взаємодії та етичним аспектам роботи з критично хворими пацієнтами та їхніми родинами.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою курсу є формування у здобувачів освіти здатності здійснювати клінічно обґрунтовану, безпечну та ефективну фізичну терапію у відділеннях інтенсивної терапії з урахуванням функціонального стану, життєвих показників та особливостей перебігу критичних станів.

Завданнями курсу є: поглибити знання щодо патофізіологічних змін при критичних станах; навчити оцінювати функціональний та фізичний стан пацієнтів у ВІТ; сформувати вміння інтерпретувати життєві показники та дані моніторингу; опанувати принципи ранньої мобілізації та позиціонування; навчити застосовувати методи дихальної терапії; засвоїти підходи до профілактики ускладнень (контрактури, атрофії, тромбози, пневмонії); розвинути навички планування індивідуальних програм фізичної терапії; сформувати

готовність до міждисциплінарної взаємодії; розвинути професійну етику та навички комунікації з пацієнтами і родинами.

3. Soft skills.

У результаті вивчення освітнього компонента «Профілактика захворювань» у здобувачів вищої освіти формуються такі ключові soft skills:

- клінічне та критичне мислення;
- прийняття рішень у складних та нестабільних ситуаціях;
- командна робота у міждисциплінарному середовищі;
- професійна комунікація з медичним персоналом;
- емпатія та психологічна підтримка пацієнтів і родин;
- стресостійкість та емоційна саморегуляція;
- лідерство у впровадженні ранньої мобілізації;
- дотримання професійної етики та принципів безпеки.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю / Бали
Тема 1. Організація фізичної терапії у відділеннях інтенсивної терапії. Безпека та моніторинг пацієнта.	11	2	-	8	1	ДС, ДБ / 5
Тема 2. Патофізіологічні зміни при критичних станах та їх вплив на функціональні можливості пацієнта.	11	2	-	8	1	ДС, ДБ / 5
Тема 3. Аналіз клінічних випадків пацієнтів із поліорганною недостатністю.	11	-	2	8	1	РЗ, РМГ / 5
Тема 4. Інтерпретація показників гемодинаміки та сатурації під час фізичної терапії.	11	-	2	8	1	РЗ, РМГ / 5
Тема 5. Практичні аспекти позиціонування пацієнтів у ВІТ.	11	-	2	8	1	РЗ, РМГ / 5
Тема 6. Оцінювання функціонального стану пацієнтів у ВІТ: клінічні шкали, життєві показники, ризики. ліквідації.	15	2	2	11		РЗ, РМГ / 5
Тема 7. Рання мобілізація у ВІТ: доказова база, показання, протипоказання, алгоритми впровадження.	15	2	2	11		РЗ, РМГ / 5
Тема 8. Розроблення програми ранньої мобілізації для пацієнта після хірургічного втручання.	11	-	2	8	1	РЗ, РМГ / 5
Тема 9. Практичні методи дихальної гімнастики у пацієнтів на ШВЛ.	11	2	-	8	1	ДС, ДБ / 5
Тема 10. Дихальна фізична терапія та профілактика ускладнень у критично хворих пацієнтів.	13	-	2	10	1	РЗ, РМГ / 5
Разом годин/ Балів	120	10	14	88	8	200 балів

Форма контролю: Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, РЗ – розв’язування задач, РМГ – робота в малих групах.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Тема	Кількість годин
<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація фізичної терапії у відділеннях інтенсивної терапії. Безпека та моніторинг пацієнта. 2. Патофізіологічні зміни при критичних станах та їх вплив на функціональні можливості пацієнта. 3. Оцінювання функціонального стану пацієнтів у ВІТ: клінічні шкали, життєві показники, ризики. 4. Рання мобілізація у ВІТ: доказова база, показання, протипоказання, алгоритми впровадження. 5. Дихальна фізична терапія та профілактика ускладнень у критично хворих пацієнтів. 6. Аналіз клінічних випадків пацієнтів із поліорганною недостатністю. 7. Практичні аспекти позиціонування пацієнтів у ВІТ. 8. Інтерпретація показників гемодинаміки та сатурації під час фізичної терапії. 9. Розроблення програми ранньої мобілізації для пацієнта після хірургічного втручання. 10. Практичні методи дихальної гімнастики у пацієнтів на ШВЛ. 11. Профілактика контрактур, пролежнів, тромбозів та ICU-acquired weakness. 12. Етичні та психологічні аспекти взаємодії з пацієнтами ВІТ та їхніми родинами (розбір клінічних ситуацій). 	88
Всього годин	88

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення вибіркового освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватись правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина»,

«Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4-бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінювання здійснюється згідно [Положення](#) про електронний журнал.

У разі переходу на дистанційне навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або

інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Герцик А. М., Бабов К. Д. Фізична терапія в клінічній практиці : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 2022. 356 с.
2. Коваленко В. М., Лазоришинець В. В. Реабілітація пацієнтів після тяжких соматичних станів. Київ : Медицина, 2020. 384 с.
3. Сучасні стандарти інтенсивної терапії : навч. посіб. / за ред. О. А. Галушко. Київ : ВСВ «Медицина», 2022. 512 с.

4. Фізична та реабілітаційна медицина в Україні: сучасні підходи та клінічні рекомендації / за ред. В. М. Коваленка. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 432 с.
5. Фізична терапія при порушеннях дихальної системи : навч. посіб. / за ред. І. Р. Мисули. Тернопіль : ТНМУ, 2023. 248 с.
6. Burtin C., Clerckx B., Robbeets C. et al. Early exercise in critically ill patients enhances short-term functional recovery // *Critical Care Medicine*. 2020. Vol. 48, № 9. P. 822-830.
7. Elliott D., Davidson J. E., Harvey M. A. et al. Exploring the scope of post-intensive care syndrome therapy and care: engagement of non-critical care providers and survivors in a second stakeholders meeting // *Critical Care Medicine*. 2020. Vol. 48, № 9. P. 1357-1364.
8. Hodgson C. L., Tipping C. J. Early mobilization and rehabilitation in the ICU // *Critical Care Clinics*. 2021. Vol. 37, № 4. P. 557-570.
9. Needham D. M., Davidson J., Cohen H. et al. Improving long-term outcomes after discharge from intensive care unit: report from a stakeholders' conference // *Critical Care Medicine*. 2020. Vol. 48, № 6. P. 473-485.
10. Parry S. M., Nalamalapu S. R., Nunna K. et al. Six-minute walk distance after critical illness: a systematic review and meta-analysis // *Intensive Care Medicine*. 2021. Vol. 47. P. 343-352.
11. Stiller K. Physiotherapy in intensive care: an updated systematic review // *Chest*. 2022. Vol. 161, № 3. P. 770-789.
12. Thomas P., Baldwin C., Bissett B. et al. Physiotherapy management for COVID-19 in the acute hospital setting: clinical practice recommendations // *Journal of Physiotherapy*. 2020. Vol. 66, № 2. P. 73-82.